

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Lone Møller, værsgo.

Lone Møller (S):

Socialdemokratiet kan undre sig over, at visse partier ikke kan tilslutte sig forslaget. Når jeg tænker på, hvordan holdningen ellers er i dette Folketing, så er der i hvert fald nogle partier, der har et frit valg som mantra.

Kl. 17.00

Det her forslag går i al beskedenhed ud på at give borgerne et frit valg. Et valg mellem at blive behandlet hos den privatpraktiserende tandlæge eller i den kommunale tandpleje. Vi ønsker ikke, at der skal være fordele eller ulemper for den enkelte, vi ønsker simpelt hen, at der skal være en mulighed for at vælge frit.

Det var rent faktisk også det, der blev diskuteret utrolig meget i sidste samling, da vi diskuterede, at børn kunne fravælge den kommunale skoletandpleje og så i stedet benytte sig af et privat tilbud.

Nu er der sagt fra flere partier, at man mener, at presset på den kommunale tandpleje vil eksplodere, hvis man indfører det her. Det tror jeg ikke på, hvis vi ser, hvor langsomt det er gået med omsorgstandplejen; og hvis vi ser, hvordan man har opgjort, hvem der har valgt hvad i de to forsøg, der har været i Herlev og i Ballerup, så er det sådan ligeligt.

Men det forekommer mig utrolig mærkeligt, når man er så optaget af det der frie valg, at man så ikke tør lade det gå den anden vej og tilbyde, at kommunerne, hvis de har lyst, kan etablere tandplejetilbud til de af deres borgere, der har et særligt behov. Nu bliver det pludselig gjort op i, at der kun er fem kommuner, der har ønsket sig det i forbindelse med ministerens frihedsbrev.

Jeg kunne sikkert finde mange andre områder, som man synes var hensigtsmæssige, som kommunerne overhovedet ikke engang har nævnt i det frihedsbrev. De har jo ikke siddet og gennemgået område for område, hvad kommunerne har beskæftiget sig med, så det er en lidt søgt forklaring.

Den kommunale tandpleje er en af de største succeser i dansk forebyggelsespolitik. Halvdelen af de danske unge, der forlader folkeskolen i dag, forlader folkeskolen uden huller i tænderne. Der er god grund til at glæde sig over denne succes, og en af årsagerne er bl.a. det opsøgende arbejde.

Men der er desværre borgere, der ikke har haft glæde af stigningen i tandsundheden, og det er selvfølgelig dem, der er blevet voksne, før børnetandplejen blev indført, og borgere, som ikke har haft mulighed for at søge regelmæssig tandpleje.

Mange ældre mennesker har aldrig haft glæden af en ordentlig tandpleje, og nogle har en meget lille viden om, hvordan de skal passe på deres tænder. De har aldrig modtaget tandpleje i det fornødne omfang; de har aldrig gået regelmæssigt til kontrol hos tandlægen. Det er derfor også den gruppe, der har den ringeste tandsundhed, men det betyder ikke, at der ikke kan gøres noget for at hjælpe dem.

Forsøg har netop vist, at mange i øvrigt vel fungerende voksne danskere har brug for hjælp til at få deres tandsygdomme under kontrol. Det er påvist, at disse tandplejeproblemer kan overvindes ved, at der etableres et primærkommunalt, opsøgende tandplejetilbud baseret på forebyggelse og målrettet information.

Det er nævnt her, at der intet er til hinder for, at kommunerne kan oplyse om, hvilke tilskudsmuligheder der findes. Nu er det jo ikke sådan, at kommuner i dette land er alt for flinke til at offentliggøre, hvilke muligheder folk har for at få hjælp. Mange steder skal man nærmest være detektiv, og jeg har i hvert fald fået utrolig mange henvendelser fra borgere, der har haft brug for tandbehandling, men som har fået afslag, også efter at vi har lavet helbredstillægget, og også efter at der er givet bedre tilskud til proteser.

Så det er ikke sådan, at vi bare tror, at vi kan løse problemerne ved, at kommunerne informerer, og så vil alle ældre få. Det er fuldstændig utopi, og det er ansvarsforflygtigelse, og man ved ikke meget om, hvordan det sociale system virker ude i kommunerne, hvis man i ramme alvor kan stå heroppe på Folketingets talerstol og sige, at kommunerne jo bare kan oplyse om tilskudsmuligheder, så vil alle, der har behov, kunne få. Det er ikke rimeligt.

Forsøgene, der har været iværksat, har vist, at det har været muligt at nedsætte behovet for store og kostbare behandlinger, som i dag bliver udført, og det er det, der i det offentlige bliver ydet omkring 300 mio. kr. til. Det har været muligt at forhindre det, det har været muligt at forhindre tandtab, og det har været muligt at sørge for en øget tilslutning til den forebyggende tandpleje.

Kl. 17.05